

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра психології особистості та соціальних практик

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 03 » жн 20 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціально-політичні студії: Загальна психологія

для студентів

спеціальності 052 Політологія

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 052.00.01 Політологія

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2590/20

(підпис) (прізвище, ініціали)
« 03 » жн 20 2020р.

Київ – 2020

Розробник:

Рева Олена Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик

Викладач:

Рева Олена Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології особистості та соціальних практик

Протокол від 20.01.2020 р. № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(О.П. Сергєєнкова)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 052.00.01 Політологія)

____.____. 20__ р.

Керівник освітньої програми

(підпис)

(Л.В. Панасюк)

Робочу програму перевірено

03.02. 2020 р.

Заступник директора

(підпис)

(Р.О. Павлюк)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	основна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90	
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	3	
Обсяг годин, в тому числі:	90	
Аудиторні	42	
Модульний контроль	6	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	42	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – розкрити загальні закономірності та механізми психічної діяльності, розвитку особистості, сприяти на цій основі формуванню загальної психологічної культури та ерудованості майбутніх політологів, їх готовності до професійної діяльності.

Завдання курсу:

- формування знань та вмінь аналізу психологічних фактів та їх наукового трактування;
- вивчення понять психіки і свідомості особистості, їх функцій і структур, особливостей їх прояву у поведінці та професійній діяльності;
- формування вмінь та навиків соціалізації: міжособистісних стосунків та спілкування.

3. Результати навчання за дисципліною

Внаслідок опанування змісту навчальної дисципліни «Загальна психологія» у студентів формуються такі **навчальні компетентності**:

- здатність застосовувати сучасні психологічні теорії та ключові психологічні поняття для аналізу соціально-політичних явищ;
- уміння застосовувати критичне мислення, раціональну аргументацію, аналіз та синтез у сфері політики;
- здатність ефективно застосовувати загально-гуманітарні та політологічні знання в різних сферах життєдіяльності;
- здатність до ефективної передачі інформації, ідей, аргументів;

- проводити професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Психологія як наука. Структура психіки.							
Тема 1. Психологія як наука. Структура психіки.	16	2					14
Тема 2. Когнітивна сфера особистості	8	4	4				
Тема 3. Емоційно-вольова сфера особистості	4	2	2				
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	6				14
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика особистості							
Тема 4. Склад і структура особистості	16	2					14
Тема 5. Індивідуально-типологічні властивості особистості: темперамент, характер, здібності	6	2	4				
Тема 6. Особистість як суб'єкт діяльності	2	2					
Тема 7. Психологія спілкування	4	2	2				
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	6				14
Змістовий модуль 3. Розвиток особистості							
Тема 8. Вікова періодизація та фактори психічного розвитку людини.	4	2	2				
Тема 9. Психологія дитинства	4	2	2				
Тема 10. Психологія підлітка та юнака	4	2	2				
Тема 11. Психологія дорослості	16		2				14
Модульний контроль	2						
Разом	30	6	8				14
Усього	90	22	20				42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

Психологія як наука. Структура психіки.

Лекція 1. Психологія як наука. Структура психіки.

1. Психологія як наука та навчальна дисципліна.
2. Предмет та завдання психології. Сучасна система психологічних знань.

3. Місце психології в системі науки.
4. Поняття про психіку, її функції та структура.
5. Класифікація методів психології

Основні поняття теми:

Психологія, побутова і наукова психологія, галузі психології, психічні процеси, психічні стани, психічні властивості, метод психологічного дослідження, спостереження, експеримент, тестування, метод опитування, соціометрія, метод аналізу продуктів діяльності.

Лекція 2. Когнітивна сфера особистості.

1. Відчуття як базовий пізнавальний процес, їх функції. Основні сенсорні властивості людини.
2. Класифікація видів відчуттів і їх характеристика.
3. Поняття про сприймання. Класифікація та види сприймання.

Основні поняття теми:

Пізнавальні процеси, чуттєвий рівень пізнання, відчуття, аналізатор, сенсорна депривація, адаптація, синестезія, сенсibiliзація, компенсація, чутливість, абсолютний поріг, абсолютна чутливість, поріг розрізнення; сприймання, мимовільне сприймання, довільне сприймання, сприймання простору, руху й часу, предметність, цілісність, константність, вибірковість, аперцепція, осмисленість, ілюзії сприймання.

Лекція 3. Когнітивна сфера особистості: пам'ять, мовлення, мислення, уява, увага.

1. Психічні процеси раціонального пізнання дійсності: пам'ять, мислення, уява, увага, мовлення.
2. Поняття про пам'ять, функції пам'яті.
3. Класифікація видів пам'яті. Процеси пам'яті.
4. Поняття про увагу, фізіологічні основи уваги.
5. Види та властивості уваги, їх характеристика.

Основні поняття теми:

Мимовільна, довільна пам'ять; короткочасна, довготривала та оперативна пам'ять; образна, рухова, емоційна, словесно-логічна пам'ять; механічна та осмислена пам'ять, запам'ятовування, збереження, відтворення, забування; увага, мимовільна, довільна і післядовільна увага, домінанта, вибірковість, обсяг, розподіл, концентрація, стійкість, переключення.

Семінарське заняття № 1. Мислення та мовлення.

Семінарське заняття № 2. Уява.

Лекція 4. Емоційно-вольова сфера особистості

1. Емоції та почуття, їх диференціація.
2. Фізіологічні основи та експресивні прояви емоцій.
3. Види емоцій та почуттів: альтернативні класифікації.
4. Характеристика типових емоційних станів людини.

Основні поняття теми:

Емоція, почуття, позитивна, негативна та нейтральна емоція, стенична й астенична емоція, афект, стрес, дистрес, настрій, фрустрація, вищі почуття, інтелектуальні, моральні, практичні та естетичні почуття, воля, мимовільні та довільні дії, вольові якості.

Семінарське заняття №3. Вольові якості особистості.

Змістовий модуль II.

Загальна характеристика особистості

Лекція 5. Склад і структура особистості.

1. Загальна характеристика особистості. Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність».
2. Психологічна структура особистості.
3. Самосвідомість та Я-концепція.

Основні поняття теми:

Людина, індивід, особистість, індивідуальність, структура особистості, пізнавальна, афективно-вольова, мотиваційна та індивідуально-типологічна сфери особистості, спрямованість особистості, соціалізація, біологічний і соціальний фактори формування особистості.

Лекція 6. Індивідуально-типологічні властивості особистості: темперамент, характер, здібності.

1. Індивідуально-типологічні властивості особистості. Поняття про темперамент, характер, здібності.
2. Тип вищої нервової діяльності і темперамент. Основні властивості нервових процесів. Психологічна характеристика типів темпераменту.
3. Поняття про характер, риси характеру.
4. Поняття про акцентуації характеру. Типи акцентуацій.

Основні поняття теми:

Темперамент, динамічна характеристика, гуморальна теорія, тип вищої нервової діяльності, сила, врівноваженість, рухливість, інертність нервових процесів, сангвінік, холерик, флегматик, меланхолік; характер, риси характеру, спрямованість, акцентуації характеру.

Семінарське заняття № 4. Структура рис характеру: спрямованість особистості, розумові, вольові, емоційні риси характеру.

Семінарське заняття № 5. Здібності людини.

Лекція 7. Особистість як суб'єкт діяльності.

1. Загальне поняття про діяльність.
2. Структура діяльності.
3. Види діяльності

Основні поняття теми:

Соціальна роль, деструктивна і конструктивна соціальні ролі; активність, діяльність, мета, мотив, потреба, дії (предметні, розумові), операції, результат діяльності, гра, навчання, праця.

Лекція 8. Психологія спілкування

1. Загальне поняття про спілкування.
2. Види спілкування, його структура.
3. Поняття комунікації (обмін інформацією), її види та засоби, бар'єри спілкування.

Основні поняття теми: мова, мовлення, вербальне спілкування, невербальне спілкування.

Семинар № 6. Психологія ділового спілкування.

Змістовий модуль III.

Розвиток особистості

Лекція 9. Вікова періодизація та фактори психічного розвитку людини.

1. Поняття про психічний розвиток людини та його особливості.
2. Показники, фактори та умови, напрямки психічного розвитку особистості.
3. Рушійні сили психічного розвитку дитини.
4. Критерії здійснення вікової періодизації: суперечності як основа психічного розвитку людини, соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, психічні новоутворення.

Основні поняття теми:

Психічний розвиток, психічні суперечності – внутрішні та зовнішні, безперервність, дискретність, незворотність та нерівномірність психічного розвитку, біологічний фактор, соціальний фактор, активність особистості; провідна діяльність, соціальна ситуація розвитку, психічні новоутворення, вікові кризи.

Семинарське заняття №7. Механізм психічного розвитку. Схеми вікової періодизації розвитку.

Лекція 10. Психологія дитинства.

1. Вікова періодизація дитинства.
2. Психологічні особливості новонародженого та немовлячого періодів.
3. Дитина раннього віку.
4. Психологія дітей дошкільного віку
5. Кризи дитинства.

Основні поняття теми:

Комплекс пожвавлення, предметно-маніпулятивна діяльність, наочно-дійове мислення, криза 3-ох років, криза 7 років, гра, навчання, пізнавальні потреби, роль, правила гри, продуктивна діяльність, дитяче фантазування, наочно-образне мислення, егоцентричне мислення, психологічна готовність дитини до школи.

Семинарське заняття №8. Психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку.

Лекція 11. Психічний розвиток підлітків.

1. Загальна характеристика підліткового віку.
2. Криза підліткового віку.

3. Особливості взаємин та спілкування підлітків із дорослими та однолітками.
4. Розвиток “Я” і набуття ідентичності. Становлення самосвідомості підлітка. Формування самооцінки в підлітковому віці.

Основні поняття теми:

Пубертат, статеве дозрівання, конформізм, емансипація від дорослих, підлітковий критицизм, референтна група, почуття дорослості, шкільна дезадаптація, інтимно-особистісне спілкування, професійно спрямована мотивація, підлітковий інфантилізм, підліткова індивідуалізація, підліткові акцентуації характеру, криза 13-ти років.

Семінарське заняття №9. Психологічні особливості юнацького віку.

Семінарське заняття №10. Психологія ранньої, середньої та пізньої зрілості.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3	4	4
Відвідування практичних занять							
Робота на семінарському занятті	10	3	30	3	30	4	40
Робота на практичному занятті							
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ		-	-	-	-	-	-
Разом			71		72		82
Максимальна кількість балів: 225							
Розрахунок коефіцієнта: 2,25							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль I. Психологія як наука. Структура психіки.

За допомогою інтернет ресурсів www.mindmeister.com та learningapps.org розробити інтелект-карту та 2 різні види завдань щодо одного з когнітивних процесів та одного з емоційних станів людини. (10 балів)

Змістовий модуль II. Загальна характеристика особистості.

Визначити переваги та недоліки проявів темпераменту для власної майбутньої професії (10 балів).

1. Ознайомитись з методикою визначення типу темпераменту (Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Загальна психологія. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.– С. 245-248).
2. Провести тестування, спрямоване на визначення власного типу темпераменту.
3. Співвіднести результати тестування з вимогами майбутньої професійної діяльності та визначити переваги та недоліки проявів темпераменту щодо неї.

Змістовий модуль III. Психологія дитинства.

На основі опрацьованого під час підготовки до семінарів навчального матеріалу заповнити таблицю: «Характеристика вікових періодів психічного та особистісного розвитку людини» (10 балів)

Вікові періоди	Внутрішнє протиріччя	Соціальна ситуація розвитку	Провідна діяльність	Психічні новоутворення в структурі особистості	Психічні новоутворення в психічних процесах

6.3. **Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.**

Модульні контрольні роботи виконуються в письмовій тестовій формі.

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Зміст і його призначення	Форма	Максимальна кількість балів
Визначення якості володіння ключовими поняттями модуля	тести	25

6.4. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.**

Семестровий контроль у вигляді заліку.

6.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Навчально-методична карта дисципліни «Соціально-політичні студії: Загальна психологія» для студентів спеціальності 052 Політологія
Разом: 90 год., лекції – 22 год., семінарські заняття – 20 год., модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 42 год.

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3
Назва модуля	Психологія як наука. Структура психіки	Загальна характеристика особистості	Розвиток особистості
Кіль-сть балів за модуль	71 бал	72 бала	82 бала
Теми лекцій	1. Психологія як наука – 1 бал. 2. Когнітивні сфера особистості – 2 бала. 3. Емоційно-вольова сфера особистості – 1 бал.	1. Структура особистості – 1 бал. 2. Індивідуально-типологічні властивості особистості – 1 бал. 3. Особистість як суб'єкт діяльності – 1 бал. 4. Психологія спілкування – 1 бал.	1. Вікова періодизація психічного розвитку – 1 бал. 2. Психологія дитинства – 1 бал. 3. Психологія підлітка – 1 бал.
Кількість балів	3 бали	4 бали	3 бали
Теми семінарів	Семінарське заняття № 1. Мислення та мовлення. Семінарське заняття № 2. Уява. Семінарське заняття №3. Вольові якості особистості.	Семінарське заняття № 4. Структура рис характеру. Семінарське заняття №5. Здібності людини. Семінар №6. Психологія ділового спілкування.	Семінарське заняття №7. Механізм психічного розвитку. Семінарське заняття №8. Психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку. Семінарське заняття №9. Психологічні особливості юнацького віку. Семінарське заняття №10. Психологія ранньої, середньої та пізньої зрілості.
Кількість балів	33 бала	33 бала	44 бали
Самостійна робота	За допомогою інтернет ресурсів www.mindmeister.com та learningapps.org розробити інтелект-карту та 2 різні види завдань щодо одного з когнітивних процесів та одного з емоційних станів людини.	Визначити переваги та недоліки проявів темпераменту для власної майбутньої професії	Заповнити таблицю: «Характеристика вікових періодів психічного та особистісного розвитку людини»

Кількість балів	10 балів	10 балів	10 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів
Рейтингові бали	Загальна кількість балів – 225 Коефіцієнт для переведення у 100-бальну шкалу – 2,25		
Підсумковий контроль	Залік		

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Вікова та педагогічна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Просвіта, 2001 – 416 с.
2. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій) / В. П. Кутішенко. – 2-ге вид. : Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 128 с.
3. Психологія розвитку та вікова психологія : Практикум / Кутішенко В. П., Ставицька С. О. – К. : Каравела. – 2009. – 247 с.
4. Савчин М. В. Вікова психологія / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. – К. : Академвидав. – 2006. – 360 с.
5. Сергеєнкова О. П. Загальна психологія / О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасека. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.

Додаткова:

1. Занюк С.С. Психологія мотивації: навч. посібник. К.: Либідь, 2012. 304 с.
2. Зеер Э.Ф. Психология профессий: учеб. пособ. для студентов вузов. 4-е изд. перераб., доп. М.: Академический Проект; Фонд «Мир», 2016. 336 с.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: підручник. Київ: «Либідь», 2008. 557 с.
4. Психологія: підручник / Ю.Л.Трофімов та ін. 6-те вид., стереотип. Київ: Либідь, 2008. 560 с.